

סינון תכנים פוגעניים מהאינטרנט

מחקר השוואתי

המחקר בוצע על ידי חברת לקסידל (Lexidale) עבור איגוד האינטרנט הישראלי (ע"ר) ונערך על ידי נעם אלון, המדען הראשי של איגוד האינטרנט.

אפריל, 2018

I. תקציר מנהלים

(1 כללי:

א. מדיום התקשורת האינטרנטי הוביל למהפכת מידע, אשר עומדת ביסוד הפיתוח והקדמה הכלכליים, החברתיים והטכנולוגיים המעצבים את חיינו במאה ה-21 ואשר שיפחו את חיינו כפרטים וכקהילות. בין היתר, הטכנולוגיה העצימה את הפרט, ואפשרה לו למצב עצמו בעמדת כוח והשפעה באמצעות כלים להפצת מידע וצרכיו (ובכלל זאת רשתות חברתיות ופלטפורמות ה-web 2.0, כשם כולל לפלטפורמות בהן צרכן התוכן הוא גם יוצר). לצד הפיתוח והקדמה, מהפכת המידע גם מאפשרת לפרטים ולקבוצות לעשות שימוש ביכולות ובכלים השונים לשם הפצת תכנים פוגעניים ואף בלתי חוקיים. מצב זה יוצר אתגר לרגולטור הדמוקרטי, המעוניין מחד גיסא בשימור חוזקות ויתרונות הרשת, ובעיקר ניטרליות הרשת וחופש הרשת, ומאידך גיסא, במניעה של הפצת תכנים פוגעניים ובלתי חוקיים.

ב. מחקר זה בוצע על ידי חברת לקסידל¹ עבור איגוד האינטרנט הישראלי (ע"ר) על מנת לספק תשתית ידע השוואתית וכלים למחוקק הישראלי, אשר על סדר יומו עומדות מספר יוזמות להידוק הפיקוח השלטוני על תעבורת התוכן ברשת האינטרנט:

(1) שתי הצעות חוק², שכימין ביחד הוא "חוק הפייסבוק", עוסקות בהתוויית הליך משפטי, במסגרתו יהא בית המשפט לעניינים מנהליים רשאי להורות לספקיות תוכן באינטרנט להסיר תוכן עברייני מהרשת שיש בו כדי להוות סיכון ממשי לבטחון של אדם, או לבטחון הציבור או לבטחון המדינה, או הפניה אליו, ומבקש לחייב את הרשתות החברתיות לנטר באופן רצוף תוכן זה לשם איתור של תכנים מפרים כאמור.

(2) שתי הצעות חוק³ מטמקדות בנוסיון הגנה על קטינים מפני תכנים פוגעניים באינטרנט. על פי יוזמות אלה, המוכרות כ-"חוק הפורנו", יחויבו ספקיות הגישה לאינטרנט (ISPs) לספק תוכנת סינון אתרים עבור הלקוחות **כברירת מחדל** (opt-out) וללא תשלום. המדינה תעודד אותן לעשות כן באמצעות תשלום עבור כל מני שיעשה שימוש בתוכנת הסינון. הצעת חוק זו באה לתקן סעיף קיים בחוק התקשורת⁴ הקובע כי ספקיות הגישה מחויבות לאפשר ללקוחותיהן לקבל תוכנת סינון על פי בקשה (opt-in) וליידע אותם על

¹ חברת Lexidale הינה חברת ייעוץ ומחקר מובילה בתחום מחקרי משפט, רגולציה וכלכלה בעולם. Lexidale מתבססת על צוות מומחים בינלאומי של עורכי דין, כלכלנים ואנשי אקדמיה המייצרים מחקרי עומק השוואתיים, ועל מנהלי תחום מקצועיים המנתחים מחקרים אלה ומפיקים מהם כלים לבניית מדיניות ציבורית.

² הצעת חוק להסרת תוכן שפרסומו מהווה עבירה מרשת האינטרנט, התשע"ז-2016; הצעת חוק הסרת פרסום הסתה שהתפרסם ברשת החברתית המקוונת, התשע"ז-2016.

³ הצעת חוק התקשורת (בזק ושידורים) (תיקון - חובת סינון אתרים פוגעניים), התשע"ו-2016; הצעת חוק התקשורת (בזק ושידורים) (תיקון - סינון אתרי הימורים ותכנים המציגים דברי תועבה באינטרנט), התשע"ז-2016.

⁴ סעיף 4ט לחוק התקשורת (בזק ושידורים), תשמ"ב-1982.

אתרים פוגעניים, תכנים פוגעניים באינטרנט ואפשרויות ההגנה מפניהם באמצעים שונים. כלומר, משמעות ההצעה היא הפיכת ברירת המחדל הקיימת כיום, כך שכולם יהיו מסוננים אלא אם ביקשו לא להיות מסוננים. ההצעה מבקשת גם להוסיף דרכי הודעה נוספות על אלה הקיימות בחוק הנכחי ומבקשת כי ספקיות האינטרנט יחויבו להודיע ללקוח על האפשרויות לחסימת אתרים ותוכן פוגעני גם באמצעות מסרון והודעת דוא"ל.

ג. אף שהמחקר בוצע על שתי הסוגיות גם יחד, המסמך הנוכחי יתמקד בחקיקה העוסקת בסינון תכנים פוגעניים ("חוק הפורמ"). מסמך אחר ירחיב את היריעה בנוגע לחקיקה העוסקת בהסרת תוכן עברייני ו/או הפוגע בביטחון המדינה ("חוק הפייסבוק"). מטרת המסמך לסייע למקבלי ההחלטות בממשלה ובכנסת לגבש רגולציה (ובכלל זאת גם חקיקה) שתהיה יעילה בהגנה על תומתם של קטינים מחד גיסא ותשמר ערכי יסוד (דוגמת חופש הביטוי, פרטיות והזכות למידע) מאידך גיסא. זאת, באמצעות הרחבת ידיעתם על הניסיון הבינלאומי בתחום.

ד. בהקשר זה ראוי להדגיש כי לצד ההיבט הערכי, והחשש לפגיעה בזכויות אזרח ולמדרון חלקלק, קיימות טענות רבות גם כנגד הפרקטיקה של תהליך סינון התכנים הפוגעניים: נטען, כי מדובר בפתרון שאינו יעיל, שכן התכנים החסומים נותרים נגישים ברשת לכל דורש והגישה אליהם אפשרית למעשה באמצעות תוכנות העוקפות את הסינון⁵. יתר על כן, סינון תכנים אינו מסן את כלל הפלטפורמות. כך למשל הוא אינו מסן את ווטסאפ או את אינסטגרם ופייסבוק. כך יוצא שהסכנה בכפייתו על הציבור כברירת מחדל דווקא מגדילה את הסיכון, שכן הורים חושבים שילדיהם מוגנים והם לא⁶.

2) אופן ביצוע המחקר והיקפו

המחקר בוצע על ידי מומחים לדין הזר, עורכי דין וחוקרים זרים, בעלי הכשרה בינלאומית וגישה בלתי אמצעית למערכות המשפט, לגופי הרגולציה ולשפות המקומיות הרלוונטיות. המחקר הקיף 5 מדינות מערביות - ארה"ב, בריטניה, קנדה, גרמניה וניו-זילנד - בהן נמצאו אינדיקציות לטיפול רגולציוני בתחום אסדרת תכנים פוגעניים ברשת.

3) עיקרי ממצאי הדו"ח

⁵ כדוגמת VPN או הפניית הנתב הביתי לשרתים מרכזיים שאינם דרך ספק אינטרנט מקומי (כדוגמת 888, 999 או 111). טיעון זה חלש יותר במדינות בהן הקישור לאינטרנט נעשה באמצעות תשתית תקשורת מרכזית דוגמת ערב הסעודית או תורכיה. במקרים אלו, להבדיל מתשתית מבוצרת כנהוג במרבית המדינות המערביות, ישנו פיקוח ממשלתי הדוק על תכנים.

⁶ ראו פירוט בפניית איגוד האינטנט הישראלי לועדת השרים לחקיקה, <https://www.isoc.org.il/about/position-papers/gaming-sites-and-displaying-obscene-content-online>.

א. ככלל, מרבית המדינות שנבדקו מגלות נטייה להימנע מחקיקה מפורשת הנוגעת לסינון תכנים ברשת, וניכרת העדפה מסוימת כלפי סינון תכנים באופן וולונטרי.⁷ יתר על כן, הן בארה"ב והן באירופה, ישנה מסגרת חקיקתית המגנה על הפלטפורמות האינטרנטיות וקובעת, כי באופן עקרוני, אין להטיל על ספקיות התוכן אחריות בגין תוכן שהועלה על ידי צדדים שלישיים.⁸ באופן פרטני יותר, מוסדות השלטון והמשפט בארה"ב מדגישים את החשיבות של שמירה על אינטרנט פתוח וחופשי ובפרט רשתות חברתיות, כזירה להחלפת דעות וידע ובתוך כך, ככלי למימוש הדמוקרטיה ולהגנה על זכויות הפרט.⁹ לעומת זאת, באירופה ניתן לזהות מסורת אשר אמנם מדגישה את הצורך ברגולציה, אך מעדיפה גישה של אסדרה עצמית,¹⁰ אשר מקורה, בין היתר, בערכים וחקיקה בין-לאומית, ובכלל זה מסמכי יסוד של האו"ם, המבקשים להבטיח את חירויות הפרט ובכלל זה, הזכות למידע, לביטוי ולהתאגדות.¹¹

ב. בהתאם, נמצא כי מרבית המדינות מפעילות מנגנוני "סינון פרטי" (או "אסדרה עצמית"), אשר במסגרתם נחסמת הגישה לתוכן ספציפי על ידי תוכנה (כך לדוגמא, מנגנון בקרה הורית). מנגנונים אלו הם על פי רוב וולונטרים, כלומר, הרגולטור לא מחייב אותם והם נעשים לבקשת הלקוח או ביוזמת ספקית הגישה.¹² במודל זה ניתן יהיה למצוא, לא אחת, גם הסתמכות על

⁷ נכון להיום, גרמניה הנה המדינה היחידה מהמדינות שנבדקו בה נחקק לאחרונה חוק ייעודי העוסק בהסרתם או סינונם של תכנים שפרסומם מהווה דבר עבירה ("תכנים בלתי חוקיים"). יודגש כי בהקשר הישראלי אין המדובר בחקיקה הדומה לזו המכונה "חוק הפורנו", אלא כזו הדומה יותר לזו המכונה "חוק הפייסבוק".

⁸ In the US, Section 230 of the Communications Decency Act of 1934 (CDA 230) ; In Europe, Directive 2000/31/EC of the European Parliament and of the Council of 8 June 2000 ("E-Commerce Directive") According to the E-Commerce Directive ISPs are not obliged to monitor content and are not liable in civil or criminal law as third parties, for transferring information, even after being given notice.

⁹ ר' בין היתר, את דבריו של כ' השופט קנדי בהחלטת בית המשפט העליון, הרואה ברשת האינטרנט אזור המיועד לביטוי חופשי כחלק אינטגרלי מהמודל הדמוקרטי עליו מתבססת האומה.

¹⁰ Packingham v. North Carolina, 137 S. Ct. 1730 – 2017, see ruling at: https://www.supremecourt.gov/opinions/16pdf/15-1194_0811.pdf [holding unanimously 8-0 that a North Carolina law prohibiting previously convicted sex offenders from accessing or social networks violates the First Amendment]

¹¹ COMPARATIVE STUDY ON BLOCKING, FILTERING AND TAKE-DOWN OF ILLEGAL INTERNET CONTENT. Council of Europe (20 December 2015)

<https://openaccess.leidenuniv.nl/bitstream/handle/1887/45869/IVIRStudyOnlineenforcementthroughself-regulation.pdf?sequence=1>

¹² Recommendation CM/Rec (2015)6 of the Committee of Ministers to member states on the free, transboundary flow of information on the internet, adopted by the Committee of Ministers on 1 April 2015, at the 1224th meeting of the Ministers Deputies, under 3. Value of Self-Regulation [where the code of conduct on self-regulation regard to the free flow of internet traffic is the proper way to guarantee the right to respect for private and family life, the right to freedom of expression and the right to freedom of assembly and [association, in compliance with Articles 8, 10 and 11 of the ECHR]

ככלל, יש מקום להבחין בין "ספקית גישה" לבין "ספקית תוכן"; פלטפורמות אלו נבדלות במהותן, מטרתן, ביכולות הטכניות שלהן וכך גם ההתייחסות אליהן שונה, ואולם הבחנה מדויקת זו חורגת ממסגרת דו"ח זה. יוער כי בענייננו, להבחנה זו משמעות בעיקר לעניין הבחנה בין תוכנות סינון לחסימת הגישה לתכנים המופעלות על ידי ספקית הגישה לבין מנגנוני הסרת תכנים על ידי הפלטפורמה (או הרשת החברתית) המהווים ספקי תוכן.

חקיקה 'מסורתית' תוך התאמת הפרשנות למרחבי הסייבר והבאתם של מקרים לפתחם של בתי המשפט בכדי להכריע בדבר מעמדו של תוקן כזה או אחר.

ג. לצד מודל זה, נמצא מודל פחות נפוץ של 'סינון מחייב' או 'ציבורי', במסגרתו הרשות השלטונית מחייבת את סינונם של תכנים באמצעות חוק או הנחייה רוחבית (לגבי מגזרים שלמים או באשר לקטגוריות תכנים שלמות) ועל פי רוב, באמצעות הליך מנהלי או שיפוטי נלווה. **גרמניה מהווה את המקרה הקיצוני ביותר עת חוקקה במהלך שנת 2017 חוק המכונה "חוק הפייסבוק", המחייב את הרשתות החברתיות להקים ולתחזק מערך לניהול תלונות לשם טיפול והסרה של תכנים. יודגש עם זאת, כי החוק מכון לתכנים בעלי תוקף בלתי חוקי מובהק ובעיקר חדשות כוזבות (fake news) ודברי שואה, ואינו מכון לטיפול בסינון תכנים פוגעניים.**

ד. על אף הכלל האמור, נמצאו מספר חריגים ספציפיים:

(1) בארה"ב קיים חוק פדראלי המחייב ספריות פומביות ובתי ספר המקבלים תמיכה ממשלתית, להתקין תוכנה לסינון תכנים פוגעניים לקטינים.

(2) בבריטניה נחקק לאחרונה חוק **המחייב את בעלי האתרים** באימות גיל של משתמשי הקצה בכדי לאפשר גישה לתכנים פורנוגרפיים. בנוסף, החוק מקנה לרגולטור סמכות להורות על סינון אתרים בעלי תוקן פורנוגרפי קיצוני **לילדים ומבוגרים כאחד**, בהתאם להגדרתו בחוק הבריטי.

(3) בקנדה ישנו חוק המטיל על ספקיות האינטרנט חובת דיווח על תכנים פורנוגרפיים ילדים, אך אינו מחייב ניטור תכנים מסוג זה.

ה. **באף אחת ממדינות המחקר לא התקיים עד עתה הליך שיפוטי ייעודי להסרת תכנים.** זאת, אף שבכל המדינות ניתן לפעול להסרתו של תוקן מהרשת באמצעות פנייה לבתי המשפט. יחד עם זאת, בעת האחרונה ישנם קולות הקוראים באיחופה לשינוי מדיניות והטלת חובות על ספקי תוקן, בדמות 'חובת הזהירות'¹³. בנוסף, בספטמבר 2017 הצהירה וועדת האו"ם, כי יש להטיל

¹³ Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions, **A Digital Single Market Strategy for Europe**, COM (2015) 192 final (May 6, 2015) pt. 3.3.2. ["The principle, enshrined in the E-Commerce Directive, that Internet intermediary service providers should not be liable for the content that they transmit, store or host, as long as they act in a strictly passive manner, has underpinned the development of the Internet in Europe. At the same time when illegal content is identified, whether it be information related to illegal activities such as terrorism/child pornography or information that infringes the property rights of others (e.g. copyright), intermediaries should take effective action to remove it. Today the disabling of access to and the removal of illegal content by providers of hosting services can be slow and complicated, while content that is actually legal can be taken down erroneously. 52.7% of stakeholders say that action against illegal content is often ineffective and lacks transparency. Differences in national practices can impede enforcement (with a detrimental effect on the fight against online crime) and undermine confidence in the online world. As the

אחריות רבה יותר על הפלטפורמות האינטרנטיות, וקראה להן לפעול כדי להבטיח את הסרתו של תוכן בלתי חוקי בקטגוריות השונות, ביניהן דברי שנאה, הסתה לטחור, פורנוגרפיית קטינים (פדופיליה) והפרת זכויות יוצרים¹⁴.

amount of digital content available on the Internet grows, current arrangements are likely to be increasingly tested. It is not always easy to define the limits on what intermediaries can do with the content that they transmit, store or host before losing the possibility to benefit from the exemptions from liability set out in the e-Commerce Directive. Recent events have added to the public debate on whether to enhance the overall level of protection from illegal material on the Internet. In tandem with its assessment of online platforms, the Commission will analyse the need for new measures to tackle illegal content on the Internet, with due regard to their impact on the fundamental right to freedom of expression and information, such as rigorous procedures for removing illegal content while avoiding the take down of legal content, and whether to require intermediaries to exercise greater responsibility and due diligence in the way they manage their networks and systems - a duty of care"]

<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/liability-online-intermediaries>¹⁴

ו. תוכן עניינים

2	I. תקציר מנהלים
7	II. תוכן עניינים
8	III. ארה"ב (ברמה הפדראלית)
10	IV. בריטניה
15	V. קנדה
17	VI. גרמניה
18	VII. ניו-זילנד

III. ארה"ב (ברמה הפדראלית)

א. ככלל, סינון תכנים או הסרתם בארה"ב נעשים במסגרת וולונטרית באמצעות אסדרה פרטית (משמע, על ידי גורמים פרטיים). מגמה זו משתלבת היטב בגישה האמריקנית הבסיסית, אשר חרטה על דגלה את חופש הביטוי כאחד מעקרונות היסוד. בהתאם, ברירת המחדל בארה"ב בכל הנוגע לסינון תכנים ברשת, הינה מתן הגנה נרחבת לחופש הביטוי ופטור מאחריות לספקיות האינטרנט/ פלטפורמות; נוסף על התיקון הראשון לחוקה האמריקנית, המבטיח את חופש הביטוי, סעיף 230 לחוק התקשורת¹⁵ מעניק לאתרים ולספקים הגנה משפטית בדמות פטור מאחריות בגין תוכן שנוצר בידי משתמש קצה.

ב. יחד עם זאת, ניתן לזהות מספר ניסיונות אסדרה בתחום סינון תכנים ברשת בארה"ב (ברמה הפדראלית) אשר רלוונטים לענייננו, כפי שיפורטו להלן:

1) בשנת 1996 נחקק חוק פדרלי שעניינו אסדרת תחום התקשורת, אשר כלל התייחסות לכך שעל המדינה לעודד פיתוח טכנולוגיות שיאפשרו סינון תכנים בלתי ראויים¹⁶. בהמשך לכך, חוק נוסף משנת 1996 – Communication Decency Act – הפליל את הנגשתם של 'תכנים בלתי ראויים לקטינים'¹⁷. בשנת 1997 בית המשפט העליון פסל את הוראות החוק המתייחסות לסינון תכנים בטענה, כי ניסוחם רחב ובלתי מוגדר באופן בלתי חוקתי, הסותר את חופש הביטוי המעוגן בחוקה¹⁸. עוד ציין בית המשפט העליון, כי אמצעי הסינון שהוגדרו בחוק מהווים נטל כבד שיפגע בספקיות ובעלי הפלטפורמות. בתגובה, בשנת 1998 העביר הקונגרס האמריקני את חוק ה-COPA¹⁹ אשר הגביל גישה של קטינים לאתרים מזיקים²⁰, תוך הטלת אחריות על בעלי האתרים (ולא על הספקיות) לבחון את גילם של משתמשי הקצה. לאחר מספר גלגולים²¹, בסרבו לשמוע ערעור על החלטה קודמת, בית המשפט העליון למעשה קבע את בטלות החוק בשנת 2009²², בשל היותו בלתי חוקתי.

¹⁵ Section 230 of the Communications Decency Act of 1934 (CDA 230) [stating that "No provider or user of an interactive computer service shall be treated as the publisher or speaker of any information provided by another information content provider"]

¹⁶ Telecommunication Act of 1996 (chapter on Protection for Private Blocking and Screening of Offensive Material)

¹⁷ The Communications Decency Act of 1996 [Anti-indecency and anti-obscenity provisions criminalized the transmission of materials that were "obscene or indecent" to persons known to be under 18.]

¹⁸ Reno v. American Civil Liberties Union, 521 U.S. 844 (1997)

¹⁹ Child Online Protection Act of 1998

²⁰ החוק היה ניסיון המשך לחקיקה קודמת ובשל כך, מלכתחילה צמצם את הגדרת התכנים המזיקים לאתרים מסחריים בלבד אשר פועלים בארה"ב ואולם עדיין כלל התייחסות רחבה ל"תכנים מזיקים" ("material harmful to minors"), סטנדרט רחב משמעותית ביחס להגדרת 'תכני זימה' (obscenity) כפי שנקבע בניסיונות חקיקה אחרים.

²¹ https://epic.org/free_speech/copa

²² Mukasey v. ACLU, 129 S.Ct. 1032 (2009) 555 U.S. 1137

(2) בשנת 2000 נחקק CIPA, חוק פדראלי המחייב ספריות פומביות ובתי ספר המקבלים תמיכה ממשלתית, בהתקנת תוכנות סינון תכנים פוגעניים לקטינים²³. במסגרת החוק, מתאפשרת הסרת הסינון כאשר בגיר עושה שימוש במחשבים האמורים. להבדיל מניסיונות חקיקה קודמים, חוק זה הוכשר כחוקתי על ידי בית המשפט העליון בשנת 2003, בין היתר, בשל היותו צרומוגדר היטב למען הגנה על התכלית לשמו נועד. כך, החוק מגדיר תוכן פוגעני באופן מפורט ומתייחס ל"זימה, פורנוגרפיית קטינים וחומרים אחרים המזיקים לקטינים"²⁴. החוק מגדיר "תוכן פוגעני" כ"דימוי ויזואלי בלתי הולם המערב עירום או אקט מיני, או כזה הנעדר כל ערך עבור קטינים"²⁵.

(3) בנוסף, קיים חוק פדראלי האוסר את פרסומו המכוון של תוכן הקשור בסחר בילדים או בני אדם (SAVE act)²⁶. על פי חוק זה, ישנו איסור פרסום תוכן הקשור בסחר בילדים, לפיו חל איסור על פרסום או יצירת רוח מתכנים בעלי אופי פורנוגרפי המערבים קטינים (וכן בגירים, בתנאים מסוימים).

²³ Children's Internet Protection Act of 2000 (CIPA); <https://www.fcc.gov/consumers/guides/childrens-internet-protection-act>

²⁴ "obscenity, child pornography or other material harmful to minors" as defined by Miller v. California 413 US 15 (1973); Child pornography as defined by 18 U.S.C. 2256; "Harmful to minors" as defined in CIPA – "Any picture, image, graphic image file, or other visual depiction that – (i) taken as a whole and with respect to minors, appeals to a prurient interest in nudity, sex, or excretion; (ii) depicts, describes, or represents, in a patently offensive way with respect to what is suitable for minors, an actual or simulated sexual act or sexual contact, actual or simulated normal or perverted sexual acts, or a lewd exhibition of the genitals; and (iii) taken as a whole, lacks serious literary, artistic, political, or scientific value as to minors."

²⁶ Stop Advertising Victims of Exploitation Act of 2014

IV. בריטניה

א. עד לעת האחרונה הייתה נהוגה בבריטניה אסדרה עצמית וולונטרית, שהתבססה על שיתופי פעולה בין מגזריים, וכן הסתמכות על חקיקה קיימת תוך מתן פרשנות רלוונטית למרחבי האינטרנט. שיתוף הפעולה בין הממשלה לספקי הגישה קיים מזה שנים רבות ועוד בשנת 1996 הקימו הספקים הפועלים בבריטניה גוף פיקוח פנימי – **The Internet Watch Foundation**²⁷ אשר מטרתו לפקח על תכנים ברשת.

ב. בהתאם, תכנים האסורים על פי חוק בבריטניה ובכלל זה תכנים פדופיליים (המציגים 'התעללות בקטינים' ותכני זימה) מטופלים באופן וולונטרי על ידי ארגון IWF. במסגרת זו, הוגדרו על-ידי הארגון התכנים האסורים כתכני פדופיליה (child sexual abuse material) וסיווגם נערך על פי סולם הערכה פנימי.²⁸ בפועל, הארגון מקיים קו חם לדיווח על תכנים בלתי חוקיים וכן רשימה 'שחורה' מתעדכנת²⁹ של אתרים המכילים בין היתר תכנים פדופיליים, ועל בסיס רשימה זו נחסם התוכן על ידי ספקיות המשתתפות ביוזמה (ספקיות הגישה הגדולות וכן פלטפורמות מובילות שהן צד ליוזמה³⁰). סינון תכנים אלו נעשה באמצעות טכנולוגיית Cleanfeed³¹ אשר פועלת משנת 2004 ועיקרה – *חסימת גישה* לתכנים האסורים על פי חוק בבריטניה, תוך דגש על תכנים פדופיליים אשר מקורם מחוץ לבריטניה.

²⁷ <https://www.iwf.org.uk>

²⁸ <https://www.iwf.org.uk/what-we-do/how-we-assess-and-remove-content/laws-and-assessment-levels>

²⁹ COMPARATIVE STUDY ON BLOCKING, FILTERING AND TAKE-DOWN OF ILLEGAL INTERNET CONTENT. Council of Europe (20 December 2015), at: <https://edoc.coe.int/en/index.php?controller=get-file&freedid=7289> ["Particularly in relation to material concerning child abuse and other serious crimes, many countries adopt a "list" system (such as France, Russia and the UK), whereby a central list of blocked URLs or domain names are maintained and updated by the relevant administrative authority. This is notified to the relevant internet access providers, who are required to ensure that blocking is enforced. Such lists are updated on a regular, even hourly, basis and are periodically reviewed to determine whether the blocking is still necessary or if the material in question has subsequently been taken down". Page 17]

³⁰ בשנת 2004 היוזמה החלה עם ספקית אחת בלבד, מהגדולות בבריטניה – BT. כיום, על פי אתר ה-IWF הספקיות הגדולות משתפות פעולה בעניין הזה. לפי מקורות אינטרנטיים פועלות בבריטניה עשרות ואף מאות ספקיות. לא ניתן לקבוע שכולן ללא יוצא מן הכלל משתפות, אבל ללא ספק מדובר בשיתוף פעולה רחב היקף. ר' רשימת ספקיות (וכן פלטפורמות ומפעילים) המשתפים פעולה עם IWF

<https://www.iwf.org.uk/become-a-member/services-for-members/url-list/iwf-url-list-recipients> -

³¹ Martin Bright, "BT puts block on child porn sites," The Guardian, June 6, 2004, <https://www.theguardian.com/technology/2004/jun/06/childrenservices.childprotection>; "TCP Reset is sent back to the customer instead of content," The Guardian, December 8, 2008, <https://www.theguardian.com/technology/blog/2008/dec/08/internet-censorship-wikipedia-diagram>; Open Rights Group Wiki, "Cleanfeed," <https://wiki.openrightsgroup.org/wiki/Cleanfeed>

ג. בשנת 2013 הכריז ראש ממשלת בריטניה דאז, קמרון, על שיתופי פעולה עם ספקיות האינטרנט וסימן תכנים אינטרנטיים. על פי ההכרזה³²:

- ספקיות האינטרנט הביתיות המובילות³³ יטמיעו כברירת מחדל (opt-out), עבור כל המשתמשים החדשים, מנגנון סינון תכנים 'ידידותי' למשפחה' (unavoidable choice of filtering family-friendly network level filtering) אשר יחול על כל המכשירים של אותו המשתמש, ואשר רק בעל החשבון יוכל להחליט על הפעלתו או סגירתו³⁴. הספקיות גם יציעו ללקוחות קיימים להטמיע את המנגנון (ר' הטבלה מטה באשר לתכנים המסוננים), אך ללקוחות אלה הטמעת המנגנון תיוותר וולנטרית (opt-in)³⁵.
- כל ספקיות המובייל יטמיעו (כברירת מחדל) 'מנגנון סינון תכנים למבוגרים', אשר לצורך הסרתו על הלקוח יהיה להוכיח שהוא מעל גיל 18³⁶.

ד. מחקר מאוחר יותר מצא כי הרוב המכריע של המשתמשים בחר לבטל את הסינון באופן יזום (opt-out) ובפועל, פחות משביעית (1 מתוך 7) מהלקוחות בחרו לעשות שימוש בתוכנת הסינון המוצעת³⁷. חלק מן הספקיות הקטנות יותר, לא שיתפו פעולה עם היוזמה האמורה ואף התנגדו לה בטענה שאין זה מתפקידן של ספקיות האינטרנט להיות אחראיות על המורל של הציבור באמצעות שליטה בגישה לתכנים³⁸.

³² <https://www.gov.uk/government/speeches/the-internet-and-pornography-prime-minister-calls-for-action>. על פי מקורות מאוחרים יותר, בפועל, אחת מבין הספקיות לא החילה את מנגנון הסינון באופן אוטומטי עבור כלל המשתמשים כי אם רק עבור 35% מהלקוחות. ראה: <http://www.bbc.com/news/technology-28440067>

³³ על פי מקורות חדשותיים הספקיות שהשתתפו ביוזמה הן - BT, Sky, TalkTalk and Virgin Media <http://www.bbc.com/news/technology-28440067>

³⁴ "And today, after months of negotiation, we've agreed home network filters that are the best of both worlds. By the end of this year, when someone sets up a new broadband account, the settings to install family friendly filters will be automatically selected; if you just click next or enter, then the filters are automatically on. And, in a really big step forward, all the ISPs have rewired their technology so that once your filters are installed they will cover any device connected to your home internet account; no more hassle of downloading filters for every device, just one click protection. One click to protect your whole home and to keep your children safe. Now, once those filters are installed it should not be the case that technically literate children can just flick the filters off at the click of the mouse without anyone knowing, and this, if you've got children, is absolutely vital. So, we've agreed with industry that those filters can only be changed by the account holder, who has to be an adult. So an adult has to be engaged in the decisions

<https://www.gov.uk/government/speeches/the-internet-and-pornography-prime-minister-calls-for-action>
https://www.ofcom.org.uk/data/assets/pdf_file/0020/31754/Fourth-internet-safety-report.pdf

³⁵ עמוד 119 והילך

³⁶ "So on mobile phones, it's great to report that all of the operators have now agreed to put adult content filters onto phones automatically. And to deactivate them you have to prove you're over 18 and operators will continue to refine and improve those filters

<https://www.gov.uk/government/speeches/the-internet-and-pornography-prime-minister-calls-for-action>

³⁷ <http://www.bbc.com/news/technology-28440067>

³⁸ <http://researchbriefings.files.parliament.uk/documents/SN07031/SN07031.pdf>. ר' עמוד 6-7 לדו"ח.

טבלה 4.1: טבלה המפרטת את הקטגוריות לסינון
תכנים בלתי הולמים. מתוך דו"ח ofcom שבה"ש 37.

Editorial categories

3.7 The table below summarises the different filtering categories offered by the ISPs. It shows that there are a number of filtering categories common to all the ISPs, with others covered by only some of them. The categories are largely unchanged since our second report.

Content	BT	Sky	TalkTalk	Virgin
Alcohol	✓	X	✓	X
Crime, violence and hate	✓	✓	✓ <i>filter does not explicitly cover crime</i>	✓
Dating	✓	✓	✓	✓
Drugs	✓	✓	✓	✓
File sharing	✓	✓	✓	✓
Gambling	✓	X	✓	✓
Games	✓	✓	✓	✓
Hacking	✓	✓	✓	✓
Nudity	✓	X	X	✓
Pornography	✓	✓	✓	✓
Sexual education	✓	X	X	X
Social networking	✓	✓	✓	✓
Suicide and self-harm	✓	✓	✓	✓
Tobacco	✓	X	✓	X

ה. חרף הגישה הדוגלת באסדרה עצמית, נשמעו מספר התבטאויות של ראש ממשלת בריטניה, אשר הצהירה לא אחת על כוונתה להחיל בעתיד פיקוח ממשלתי כבד על האינטרנט³⁹, ובשנת 2017 נחקק The Digital Economy Act 2017⁴⁰ (אשר נכנס לתוקפו ב- 27 באפריל 2017). בין היתר, חוק זה:

- מחייב בעלי אתרים עם תוכן פורנוגרפי לקיים מנגנון אימות גיל (המבטיח כי הגולש מעל גיל 18)⁴¹

- מסמך רגולטור "יעודי" – Board of Film Certification (BBFC)⁴² - להטיל קנסות עד לגובה של 250,000 פאונד בגין אי ציות⁴³; לדרוש מבעלי האתרים להציג בפניו מידע אישי שנאסף ממשתמשי הקצה (מנגנון אימות הגיל מאפשר, ולמעשה מחייב, בין היתר, איסוף פרטים אישיים מגולשים)⁴⁴; להורות לספקיות האינטרנט לחסום גישה לתכנים המסווגים כ-R18⁴⁵, מקיימים דרישת אימות גיל, וכן להורות לספקיות לחסום גישה לתכנים המסווגים כ-R18⁴⁵, ולתכנים פורנוגרפיים קיצוניים ("extreme" pornographic material)⁴⁶, גם לבגירים, תוך מתן סמכות נרחבת לרגולטור באשר למסח ההודעה⁴⁷.

ו. טרם פורסם דו"ח מפורט אודות השפעת החוק ויעילותו⁴⁸, אף שהחוק חייב את מזכיר המדינה לכתוב דו"ח שכזה בתוך 18 חודשים מכניסתו לתוקף⁴⁹. מכל מקום, החוק זכה לקיתונות של ביקורת: ראשית, נטען כי הגדרת התכנים האסורים בחוק הינה 'רופפת' ובלתי מוגדרת, באופן הפוגע בזכויות האדם ואינו משיג את תכלית החוק להגן על קטינים. שנית, יש הרואים בחוק דוגמא ל"מדרון חלקלק", של ניסיון להגן על קטינים שהלך ותפח לממדים של צנזורה בלתי רצויה⁵⁰. שלישית, נשמעה הטענה כי מנגנון אימות גיל מאפשר (ולמעשה מחייב) את בעלי האתרים באיסוף מידע, באופן שעשוי לסכן את פרטיות הגולשים. טענה זו קשורה בכך שמאגר המידע הפרטי

³⁹ <http://www.independent.co.uk/life-style/gadgets-and-tech/news/theresa-may-internet-conservatives-government-a7744176.html> ; <http://www.independent.co.uk/life-style/gadgets-and-tech/news/theresa-may-election-latest-internet-regulation-downing-street-speech-manifesto-a7783186.html>

⁴⁰ Chapter 3, The Digital Economy Act 2017. Full version online:

<http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2017/30/contents/enacted>

⁴¹ Section 14(1) Of The Digital Economy Act 2017

⁴² <http://www.bbfc.co.uk/media-centre/digital-economy-bill-letters-of-understanding>

⁴³ Section 20

⁴⁴ Section 18

⁴⁵ סיווג זה אינו חדש וקיים זה מכבר במסורת הבריטית. המושג מתייחס באופן רחב לתכני זימה ואקטים מיניים שיש בהם התעללות או אלימות מכל סוג שהוא.

⁴⁶ מוגדרים כ"תוכן שמטרתו הבלעדית גירוי מיני ושהינו קיצוני"

⁴⁷ Section 15, 22, 23

⁴⁸ נכון לחודש אוקטובר 2018.

⁴⁹ Section 29 Of The Digital Economy Act 2017

⁵⁰ Damien Gayle, "What, how and why? The UK's new online porn restrictions explained" The Guardian 25 November 2016 <https://www.theguardian.com/culture/2016/nov/25/what-how-and-why-the-uks-new-online-porn-restrictions-explained>

שיוצר בידי בעלי האתרים (ואשר לממשל ישנה גישה אליו בכל העת) הוא גם בעל משמעות כלכלית רבה, ועל החקיקה לקחת בחשבון אינטרסים מסוג זה⁵¹. ורביעית, נשמעה הטענה כי סיכון תכנים (בשל דרישת גיל או כל קריטריון אחר) אינו אמצעי יעיל או אפשרי בפן הטכנולוגי, שכן קיימים בשוק כלים רבים המאפשרים גישה לתכנים חסומים⁵².

ז. הגם שלכאורה חוק האימות של גיל המשתמש והתבטאויות ראש הממשלה אינם עולים בקנה אחד עם האסדרה העצמית הנהוגה בממלכה, נראה כי מדובר במנגנונים משלימים וכי אין המשמעות היא שהמחוקקים בבריטניה יסוו באופן גורף ממדיניות האסדרה העצמית הנהוגה בה.⁵³

ח. כך, גם בנייר עמדה ממשלתי מאוקטובר 2017, הוכרזה מדיניות סימן תכנים, שמטרתה הגברת שיתוף הפעולה על בסיס רצוני ולא באמצעות חקיקה. ארבעת הצעדים שהוכרזו בנייר העמדה הם:⁵⁴

- מחויבות 'וולונטרית' של שחקניות מובילות בשוק (פלטפורמות וספקיות) להגביר מודעות לסכנות הקיימות במרחבי הרשת;
- קידום קוד התנהגות שממגר התנהגות בלתי נאותה ברשת;
- הגברת שקיפות ומתן דוחות תקופתיים בידי השחקניות המובילות בשוק;
- תמיכה במיזמים טכנולוגיים וקידום בטיחות ברשת כבר בשלבי התכנון.⁵⁵

⁵¹ "Digital Economy Bill: Briefing To The House Of Commons On Second Reading". Open Rights Group. 12 September 2016. at: <https://www.openrightsgroup.org/ourwork/reports/digital-economy-bill-briefing-to-the-house-of-commons-on-second-reading> ; <https://arstechnica.com/tech-policy/2017/01/digital-economy-bill-porn-age-check-plan-scrutiny>

⁵² <https://arstechnica.com/tech-policy/2016/08/uk-government-porn-age-verification>
⁵³ ראו, למשל, ההתייחסות לחוק אימות הגיל בנייר העמדה הממשלתי שהוזכר לעיל (בעמוד 55), המסבירה כי האמצעים החקיקתיים נדרשים לעיתים במקביל לאסדרה עצמית:

"Self-regulation also allows a broad range of interested parties to participate and can be an effective way of coming up with innovative and effective solutions to issues which, due to the nature of the Internet, are often global. However, government is prepared, where necessary and effective, to take legislative action in order to deliver our objectives as is the case on age verification legislation for access to sites containing pornographic content".

⁵⁴ - 11 October 2017, Internet Safety Green Paper, from <https://www.gov.uk/government/consultations/internet-safety-strategy-green-paper> ; <https://www.theguardian.com/technology/2017/oct/11/google-and-facebook-to-be-asked-to-pay-to-help-tackle-cyberbullying>

⁵⁵ באותו הקשר, על פי דו"ח ארגון freedomhouse, ספקיות אינטרנט בבריטניה פועלות כיום לסינון תכנים בשלוש קטגוריות מרכזיות - תכנים המסיתים לטרור, תכנים פורנוגרפיים ותכנים המפרים זכויות יוצרים (על פי צו בית משפט). ראה: <https://freedomhouse.org/report/freedom-net/2017/united-d-kingdom>

7. קנדה

א. המסורת הנוהגת בקנדה הינה של אסדרה עצמית וולונטרית ושיתופי פעולה בין-מגזריים לשם

סינונם של תכנים והסרתם מהרשת. עוד מראשיתו של האינטרנט במדינה ממשלת קנדה קידמה מדיניות של שימוש בטוח באינטרנט באמצעים של חינוך והפצת מידע, תוך מתן דגש על אסדרה עצמית⁵⁶ והסתמכות על חקיקה קיימת תוך התאמת פרשנות עכשווית. כך, החוק הפלילי הקנדי אוסר פורנוגרפיית ילדים⁵⁷ ובמסגרת זו, בסמכותו של בית המשפט להורות לספקיות האינטרנט על הסרה של תכנים ברשת.⁵⁸ יציין, כי החקיקה מפורשת ומדגישה שאין בסמכותה של ספקית הגישה לאינטרנט לקבוע את מעמדם של התכנים, אלא רק בסמכות בית המשפט⁵⁹.

ב. החובה החוקית של ספקיות האינטרנט עוגנה בחוק פדרלי מדצמבר 2011, אשר מטיל על ספקיות האינטרנט חובת *דיווח* על אתרים המכילים תכני פורנוגרפיית קטינים⁶⁰ (חקיקה פלילית פדראלית מסורתית מגדירה פורנוגרפיית קטינים כ"כל דימוי המציג אדם מתחת לגיל 18 (או אשר נחזה להיות כזה) המעורב בפעילות מינית"⁶¹). במסגרת החוק, הארגון המפעיל את קו Cybertip (the Canadian Centre for Child Protection) מונה לגורם אליו יש לדווח על תוכן כאמור, וכן למשטרה הקנדית. החוק למעשה מטיל על הספקיות שתי חובות – האחת, לדווח לגוף הייעודי על כל כתובת אינטרנטית שיש לגביה חשד כי היא כוללת תכני פורנוגרפיית קטינים. שנית, לדווח למשטרה על מקרים בהם עולה החשד כי פורנוגרפיית קטינים מתבצעת תוך שימוש בשירותים של אותו הספק. אי ציות לחוק עשוי לגרום קנסות הנעים בטווח של \$10,000 - \$100,000 עבור עבירות מצטברות בידי תאגיד. יוער, כי **חובת הדיווח הקבועה בחוק מחייבת את ספקיות האינטרנט לדווח על תכנים פורנוגרפיים המגיעים לידיעתם ואולם אינה מחייבת ניטור של תכנים אלה באופן אקטיבי.**

ג. כך, התפתחו בקנדה שיתופי פעולה בין מגזריים להתמודדות עם תכנים בלתי ראויים, ובכלל זה קווים חמים לדיווח על תכנים בלתי חוקיים ויוזמות "אינטרנט בטוח" – בידי גורמים פרטיים⁶². בין היוזמות הבולטות במסגרת האסדרה העצמית הנוהגת בקנדה הינה תכנית סינון תכנים וולונטרית

⁵⁶ Miller, et al. Regulation of the Internet: A Technological Perspective (1999); Broadcasting Public Notice CRTC "New Media" 1999-84/Telecom Public Notice CRTC 99-14

⁵⁷ Criminal Code, RSC 1985 § 163.1. החוק מגדיר פורנוגרפיית קטינים כ"כל דימוי המציג אדם מתחת לגיל 18 (או אשר נחזה להיות כזה) המעורב בפעילות מינית".

⁵⁸ Criminal Code, RSC 1985 § 164.1

⁵⁹ ר' הערת שוליים 32: <https://opennet.net/research/regions/united-states-and-canada>

⁶⁰ Bill C-22, An Act Respecting the Mandatory Reporting of Internet Child Pornography by Persons who Provide an Internet Service <http://laws-lois.justice.gc.ca/eng/acts/I-20.7/page-1.html> ;

⁶¹ Criminal Code, RSC 1985 § 163.1

⁶² ר' לדוגמא מידע הנגיש באתר חברת BELL הקנדית, בנושא אינטרנט בטוח – <http://support.bell.ca/Internet/Security/How-can-I-protect-my-kids-on-the-Internet?step=2#displayStep> ; ר' גם יוזמת גלישה בטוחה של חברת TELUS <https://sustainability.telus.com/en/advancing-education/online-safety>

(privately administered ISP filtering systems) בשם cleanfeed. במסגרת פרויקט זה חוסמות ספקיות האינטרנט גישה לתכני פורנוגרפיה קטינים שמקורם מחוץ לקנדה⁶³. הפרויקט נעשה בשיתוף עם cybertip, הקו החם לדיווח על ניצול מיני של קטינים ברשת⁶⁴. הפרויקט פועל משנת 2006 ביוזמת הקואליציה נגד ניצול מיני של קטינים, ארגון בין מגזרי הכולל נציגים של רשויות אכיפת החוק וגורמים בתעשייה (ובפרט ספקיות אינטרנט)⁶⁵. יודגש, כי שיתוף הפעולה בין הגופים מבוסס על כך שספקיות האינטרנט מקבלות לידיהן רשימת כתובת להסרה וולונטרית, מבלי לבדוק את תוכן, מה שמבטיח, כי למעשה ספקיות האינטרנט אינן אלו שקובעות את מעמדו של התוכן ובכך נשמרים עקרונות הנייטרליות ברשת. סימן התכנים הוא בבחינת ברירת מחדל במובן זה שנעשה גם ללא בקשת הפרט. אתר הפרויקט Cleanfeed מציין מפורשות כי לא נאסף מידע אישי ולא נערכת 'רשימה שחורה' של אנשים אשר ניסו לעקוף את הסינון ולהיכנס לתכנים החסומים⁶⁶.

ד. פרויקט cleanfeed מגדיר תכנים אסורים ככאלו שיש בהם 'ניצול מיני של קטינים' (child sexual abuse)⁶⁷ ואולם אחת מהביקורות המושמעות כנגד הפרויקט היא שהוא אינו שקוף. זאת, משום שהפרויקט לא מגדיר לציבור באופן ברור מהם התכנים הנכנסים תחת חסותו וכן לא מנגיש לציבור את רשימת הכתובות הנאספות. הקו של Cybertip אינו מגדיר 'תוכן בלתי חוקי' באופן מפורש ואולם מפנה בין היתר, לקטגוריות התוכן הבאות (תוך הסתמכות על הגדרות החוק הקיימות⁶⁸) – דימויים המציגים ניצול מיני של קטינים; תכנים שיש בהם שידול לזנות של קטינים; סחר בקטינים; הפצת תכנים אינטימיים של קטינים ללא הסכמה⁶⁹.

⁶³ Cybertip.ca, "Cleanfeed Canada," <http://bit.ly/1jy5ws4>

⁶⁴ The Canadian Centre for Child Protection is a charitable organization dedicated to the personal safety of all children, which operates Cybertip.ca, Canada's tipline for reporting the online sexual exploitation of children. Cybertip.ca has been in operation since 2002 and was adopted under the Government of Canada's National Strategy for the Protection of Children from Sexual Exploitation on the Internet in May 2004.

<https://www.protectchildren.ca/app/en/> ; <https://www.cybertip.ca/app/en/>

Canadian Coalition Against Internet Child Exploitation (CCAICE); ⁶⁵

<https://www.theglobeandmail.com/news/national/project-takes-aim-at-internet-child-porn/article971909>

⁶⁶ <https://www.cybertip.ca/app/en/projects-cleanfeed> ["Will the police have access to, or be able to obtain through warrant, traffic logs identifying customers who have tried to access sites on the Cleanfeed Canada list? - No. The system has been deliberately designed to NOT log traffic to the filtered sites on the Cleanfeed Canada list. This initiative is NOT an investigative tool for law enforcement".]

⁶⁷ [https://opennet.net/research/regions/united-states-and-](https://opennet.net/research/regions/united-states-and-canada#footnoteref44_guuld7b) רלוונטיות: פסקאות 709

[canada#footnoteref44_guuld7b](https://www.cybertip.ca/app/en/report-types)

⁶⁸ <https://www.cybertip.ca/app/en/report-types>

⁶⁹ Child pornography (child abuse images and material); Online luring; Child exploitation through prostitution; Travelling to sexually exploit children; Child trafficking; Making sexually explicit material available to a child; Agreement or arrangement with another person to commit a sexual offence against a child; Non-Consensual Distribution of Intimate Images (of an individual under 18 years of age)

<https://www.cybertip.ca/app/en/about>

VI. גרמניה

א. ככלל, החקיקה בגרמניה מאפשרת להטיל אחריות על ספקיות תוכן בגין תוכן שנכתב בידי צדדים שלישיים.⁷⁰ ואולם, באופן מסורתי קבעו בתי המשפט בגרמניה כי ספקיות אינטרנט לא אחראיות לתכנים שנכתבו בידי צדדים שלישיים⁷¹ ואין צריכות לפעול באופן אקטיבי לחיפוש והסרה של תכנים בלתי חוקיים⁷². שינוי בגישה ניתן לזהות החל משנת 2014, בה קבע בית המשפט האירופי את "הזכות להישכח" שמהווה כפי הנראה את הבסיס הרחב ביותר לסינון התכנים באיחופה ובגרמניה בפרט⁷³. חוק גרמני עדכני משנת 2017, המכונה "חוק הפייסבוק", מחייב את הפלטפורמות (רשתות חברתיות) להקים ולתחזק מערך לניהול תלונות לשם טיפול והסרה של תכנים. חוק זה למעשה ממצב את הפלטפורמות בעמדת מפתח לגבי קביעת מעמדם וסינונם של תכנים ברשת. "חוק הפייסבוק" נחקק על רקע התרחשויות פוליטיות וצורך גובר במדיניות סדורה כנגד דברי שנאה ו'חדשות מזויפות' ("fake-news") ולאחר מספר ניסיונות אסדרה עצמית במסגרתם הקימו הפלטפורמות הגדולות מחלקות לטיפול בתכנים בלתי רצויים⁷⁴. כך לדוגמה, חברו הפלטפורמות הגדולות בשנת 2016 והכריזו על מהלך משותף למיגור הסתה לטור ברשתות החברתיות.⁷⁵

ב. על כל פנים, נדמה כי החוק במתכונתו מעניק שיקול דעת נרחב לרשויות במגע להטלת הקנסות - ולא בכדי. על פי חלק מהערכות, מטרתו של החוק היא להניע את הפלטפורמות ליצירת מנגנון תלונות אפקטיבי ותו לא. כלומר, אין בכונת הרשויות לאכוף את החוק באופן הדוק ולהטיל קנסות בעבור כל תוכן שלא יוסר או במקרה בו הפעילה הפלטפורמה שיקול דעת לקוי, כי אם רק במקרים

⁷⁰ The Telemedia Act Part 3, §§ 7-10: liability for own content (§ 7, Abs. 1); limited liability for access providers (§ 8, 9) and host providers (§ 10)

⁷¹ BGH [Federal Court of Justice], judgment of March 27, 2012, Az. VI ZR 144/11, LG Würzburg, Urteil v. 07.03.2017 – 11 O 2338/16 UVR [where the court ; <http://openjur.de/u/405723.html> held that Facebook is not obligated to actively search and delete hateful posts]

⁷² לסקירה מלאה ר' <https://www.ecoi.net/en/document/1418291.html> ⁷³ ECJ, Google Spain and Google, 13 May 2014, <http://bit.ly/1MKoqFS> 720,000 בקשות הסרה ברחבי אירופה, כ-100,000 מהן מגרמניה. Google Transparency Report, European privacy requests for search removals, <http://bit.ly/1nhgHFN>

⁷⁴ Fabian Reinbold and Marcel Rosenbach, "Hetze im Netz: Facebook löscht Kommentare jetzt von Berlin aus" [Incitement on the net: Facebook now deletes comments from Berlin], Spiegel Online, January 15, 2016, <http://bit.ly/200TbdO>

⁷⁵ Matthias Monroy, "Facebook, Twitter & Co: Upload-Filter gegen 'Terrorismus und Extremismus' gestartet" [Facebook, Twitter, and co.: upload filter against 'terrorism and extremism' activated], Netzpolitik.org, March 13, 2017, <http://bit.ly/2mHSJHz>

של אי ציות שיטתי או אי-קיום מנגנון תלונות סדור⁷⁶. מכל מקום, **החוק נוגע בהיבטים של תוכן בלתי חוקי מובהק** (obviously illegal), ומטרתו להילחם בתופעה של תכנים אשר 'מסכנים את המרקם החברתי והחיים בחברה פתוחה ודמוקרטית'⁷⁷, ובעיקר בחדשות כוזבות (fake news) דוברי שנאה והוא אינו מכון לטפל בסיכון תכנים פוגעניים⁷⁸.

ג. באשר לסיכון תכנים פורנוגרפיים והגנה על קטינים, הרי שעוד בשנת 2010 נערך בגרמניה ניסיון חקיקה שעיקרו חסימת תכני פורנוגרפיית קטינים. על פי הצעת החוק, היה על המשטרה לערוך רשימת אתרים בעלי תכנים כאמור, ואילו הפלטפורמות/ הספקים היו מחויבים בחסימת אתרים אלו. בסופו של דבר, ביזמת הממשלה, **החוק בוטל בהסכמה כמעט מלאה בשנת 2011**⁷⁹.

ד. יוער כי, ישנה חקיקה ישנה יותר המאפשרת הסרת תכנים הממוקמים על שרתים בתוך גרמניה בדגש על פורנוגרפיית קטינים וכן מאפשרת הגבלת גיל בגישה לתכנים בלתי הולמים לנער⁸⁰. חוק זה נאכף על ידי ועדה פדראלית (the Länder, a federal Commission for the Protection of Minors in the Media) הפועלת על פי עקרונות אסדרה עצמית⁸¹ (החוק מתייחס גם לקטגוריות תוכן מסופות דוגמת תעמולה בניגוד לקוד הפלילי; דברי שנאה; האדרת טרור ועידוד; אלימות קיצונית ('אכזריות'); תכנים המפרים את כבוד האדם). עוד יצוין, כי "חוק הפייסבוק" אוסר, בין היתר, גם תכני פורנוגרפיית קטינים תוך הפנייה לסעיף החוק בקוד הפלילי, שם מוגדרת פורנוגרפיית קטינים כ'חומר הקשור בפעילות מינית בה מעורב או במכחות ילד'⁸².

VII. ניו-זילנד

⁷⁶ <https://www.juris.de/jportal/portal/page/fpbsigesetze.psml?nid=jpr-NLSFADG000217&cmsuri=/juris/de/nachrichten/zeigenachricht.jsp>

⁷⁷ https://www.bmjv.de/SharedDocs/Gesetzgebungsverfahren/Dokumente/RegE_NetzDG.pdf?sessionId=A719AE283B107A614255FE4E32A02F2A.2 cid324? blob=publicationFile&v=2 [Such crimes, "which cannot be fought and prosecuted effectively", create "a large danger for peaceful coexistence [literally: living together] in a free, open and democratic society".. It is therefore "necessary to improve the enforcement in social networks to immediately remove objectively criminal contents such as incitement to hatred, insult, defamation, or disturbance of the public peace by faking criminal offenses".]

⁷⁸ <https://www.bbc.com/news/technology-42510868>
Gesetz zur Erschwerung des Zugangs zu kinderpornographischen Inhalten in Kommunikationsnetzen [17 February 2010 (passed), 23 February 2010 (entered into force), 29 December 2011 (repealed)]
<http://www.fr.de/politik/kinderpornografie-bundestag-kippt-internetsperren-a-896365>

⁸⁰ The JMStV, the Interstate Treaty on the Protection of Minors in the Media(Jugendmedienschutzstaatsvertrag)

⁸¹ בשיתוף עם ארגון המוביל אסדרה עצמית של תכנים ברשת בגרמניה, jugendschutz.net
⁸² BGBI §184d ['pornographic written materials.. related to sexual activities performed by, on or in the presence of children']

א. הרגולציה על האינטרנט בניו-זילנד נחשבת 'רכה', כאשר רק קבוצה מצומצמת ביותר של

תכנים מוגדרת על פי חוק כתוכן בלתי חוקי - וגם זו מטופלת במסגרת וולונטרית. אין בניו-זילנד חקיקה ייעודית המבססת נהל של הסרת תכנים מהרשת, כי אם מנגנון סינון וולונטרי ביזמה ממשלתית המתמקד אך ורק בפורנוגרפיה קטנים, אשר גישה אליהם אסורה על פי דין בניו זילנד.

ב. חוק פלילי משנת 1993⁸³ מגדיר במסגרתו פורנוגרפיה קטנים כתוכן אסור ("objectionable"). החוק אוסר על החזקתו והפצתו של 'כל תוכן העוסק במין, אימה, פשע, אכזריות או אלימות באופן שיש בו כדי לפגוע בטובת הציבור', ובפרט תוכן המקדם 'ניצול ילדים למטרות מיניות'. החוק מגדיר באופן מפורט סוגי התנהגות מינית האסורה לפרסום⁸⁴, ומדגיש כי הקביעה בדבר מעמדו של התוכן תעשה על ידי מומחה המוסמך לכך⁸⁵.

ג. חוק זה מוחל מפורשות על תכנים באינטרנט⁸⁶ ומהווה את הבסיס למנגנון האסדרה העצמית אשר מפעילה יחידה ייעודית במשרד הפנים הניו-זילנדי. בהתאם, משרד הפנים הניו-זילנדי מעמיד לרשות ספקיות האינטרנט מנגנון סינון תכנים וולונטרי – the Digital Child Exploitation Filtering System (DCEFS). הגם שיוזמה זו מתבססת על חוק רחב יותר, יוזמה ממשלתית זו של אסדרה עצמית אשר החלה בשנת 2009, מתמקדת אך ורק בפורנוגרפיה קטנים (objectionable images of child sexual abuse)⁸⁷.

ד. במסגרת הפרויקט נכתב קוד כללי התנהגות, שמטרתו להבטיח, בין היתר, כי מנגנון סינון התכנים לא יהפוך כלי לצנזורת יתר וכן להגן על פרטיותם של הגולשים⁸⁸. כמו כן, הוקמה קבוצת ביקורת עצמאית שמטרתה לאכוף את קוד ההתנהגות ולהבטיח את פעילותו התקינה של מנגנון הסינון⁸⁹. סינון זה נעשה בידי הספקיות באופן וולונטרי (ומרגע הצטרפות הספקית לתכנית, הרי שתוכנת הסינון היא בבחינת ברירת מחדל). מכתב של נציג משרד הפנים, המשווק את תכנית סינון התכנים

⁸³ The Films, Videos, and Publications Classification Act 1993 ; ר' נוסח החוק <http://www.legislation.govt.nz/act/public/1993/0094/49.0/DLM312895.html>

⁸⁴ The Films, Videos, and Publications Classification Act 1993 §3 [any material that "describes, depicts, expresses, or otherwise deals with matters such as sex, horror, crime, cruelty, or violence in such a manner that the availability of the publication is likely to be injurious to the public good" is illegal to distribute or possess. Any material that promotes or supports "the exploitation of children, or young persons, or both, for sexual purposes; or the use of violence or coercion to compel any person to participate in, or submit to, sexual conduct; or sexual conduct with or upon the body of a dead person; or the use of urine or excrement in association with degrading or dehumanizing conduct or sexual conduct; or Bestiality; or acts of torture or the infliction of extreme violence or extreme cruelty" is banned]; <https://www.classificationoffice.govt.nz/about-nz-classification/the-classification-criteria>

⁸⁵ §4

<https://www.classificationoffice.govt.nz/about-nz-classification/classification-and-the-internet>

⁸⁷ <https://www.dia.govt.nz/Censorship-DCEFS> ;

⁸⁸ <https://www.dia.govt.nz/press.nsf/d77da9b523f12931cc256ac5000d19b6/26bc0621775bbe47cc2575f50010a894>

⁸⁹ <https://www.dia.govt.nz/Censorship-DCEFS-Code-of-Practice-July-2017>

<https://www.dia.govt.nz/Censorship-DCEFS-Independent-Reference-Group>

לספקיות⁹⁰, מציין את הרציונל מאחורי הסינון, הטכנולוגיה בה נעשה שימוש, וכן מדגיש, כי לספקיות אין גישה לרשימת הכתובות החסומות וכי כל טיפול עתידי (מול משתמש קצה) יעשה מול נציגי משרד הפנים. כמו כן מודגש באתר כי מנגנון הסינון הינו כלי מניעתי (ולא אכיפתי) וכי מובטחת פרטיותם של גורמים אשר ינסו לגשת לתכנים כאמור⁹¹. הגם שאין דו"ח מפורט אודות השפעת התכנית הוולונטרית לסינון תכני פורנוגרפיית קטינים, באתר משרד הפנים מצינים, כי נכון לשנתיים הראשונות של הפעלת התכנית נחסמה הגישה לתכנים אלו בלמעלה ממיליון מקרים (1,055,277) בהם נתבקשה גישה כאמור⁹².

90

[https://www.dia.govt.nz/pubfor.ms.nsf/URL/DigitalChildExploitationFilteringSystem_LetterToISPs_16March2010.pdf/\\$file/DigitalChildExploitationFilteringSystem_LetterToISPs_16March2010.pdf](https://www.dia.govt.nz/pubfor.ms.nsf/URL/DigitalChildExploitationFilteringSystem_LetterToISPs_16March2010.pdf/$file/DigitalChildExploitationFilteringSystem_LetterToISPs_16March2010.pdf)
<https://www.dia.govt.nz/Censorship-DCEFS-Common-Questions#5> ["It is a prevention tool, not a law enforcement tool and the anonymity of anyone who is blocked from accessing objectionable sites will be preserve"]; section 3.4 of the code of conduct ["The DCEFS is a preventative measure that blocks access to websites depicting child abuse material. It does not identify or track individuals attempting to access these sites"].

<https://www.dia.govt.nz/Censorship-DCEFS-Common-Questions#4> [During the Department's two-year trial 1,055,277 requests for objectionable websites were refused (Note: these would have included repeated requests by individuals and "pop-ups and pop-unders" where sites uninvited provide links to other objectionable material)]

נספח א' - קיומה של חקיקה מפורשת הנוגעת לסינון ו/או הסרת תכנים ברשת

המדינה	האם ישנו מנגנון סינון או הסרת תכנים על פי חקיקה מפורשת?	האם קיים הליך מנהלי או שיפוטי "יעודי" להסרת תכנים?	מהות התכנים שנדרשת הסרתם על פי חוק
ארה"ב (ברמה הפדראלית)	חוק פדראלי המחייב ספריות פומביות ובתי ספר המקבלים תמיכה ממשלתית, בהתקנת תוכנות סינון תכנים פוגעניים לקטינים	X	תכנים פוגעניים לקטינים
אנגליה 	- החוק אינו עוסק בהסרת תכנים כי אם באימות גיל לשם מתן גישה	X	תכנים פורנוגרפיים
קנדה 	X	X	X
גרמניה 	"חוק הפייסבוק"	X	תעמולה כנגד המדינה ומוסדותיה; תעמולה של ארגון בלתי חוקתי; התחזות; עידוד והסתה לאלימות או פשיעה; הפרת השקט ופגיעה בבטחון ציבור; הקמת ארגון בלתי חוקי; הקמת ארגון טרור; הסתה לשנאה; הפצת תכנים אלימים; אשור או תמיכה בעבירות פליליות; פורנוגרפיה קטינים; העלבה ולשון הרע; הפרת פרטיות; איום בביצוע עבירה; בדיית ראיות
ניו-זילנד 	X	X	X

נספח ב' - קיומו של מנגנון סינון וולונטרי לתכנים ברשת

המדינה	האם ישנו מנגנון סינון תכנים וולונטרי?	מהות התכנים המטופלים במסגרת זו
ארה"ב (ברמה הפדראלית) 	✓	הסרה של תכנים לפי מדיניות פנים של הפלטפורמה וכן תוכנות סינון פרטיות
אנגליה 	✓	הסתה לטרור; פורנוגרפיית קטינים
קנדה 	✓	פורנוגרפיית קטינים
גרמניה 	✓	פורנוגרפיית קטינים; תעמולה בניגוד לקוד הפלילי; דברי שנאה; האדרת טרור ועידודו; אלימות קיצונית ('אכזריות'); תכנים המפרים את כבוד האדם).
ניו-זילנד 	✓	פורנוגרפיית קטינים